

Uzasadnienie

Regionalny dyrektor ochrony środowiska zgodnie z delegacją ustawową zawartą w treści art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W tej sytuacji posiada również kompetencje do zmiany przedmiotowego aktu prawnego.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002 został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 21 stycznia 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2020 r. poz. 834).

Po przeanalizowaniu zgromadzonych, bardziej aktualnych danych, uszczegółowiono uprzednio określone cele działań ochronnych uwzględniając wyniki przeprowadzonych badań, o których mowa powyżej. Ponadto, zmiana polegająca na doprecyzowaniu celów działań ochronnych wynika z zarzutów formalnych Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025 C(2021)2179, w sprawie obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000.

Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;
 - f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Zatem, szczegółowe cele działań ochronnych określono na poziomie wskaźników stanu ochrony odpowiadających poszczególnym parametrom stanu ochrony w ten sposób, żeby były określone docelowe, wynikające z metodyki PMS GIOŚ, konkretne miary wskaźników.

Dla gatunku A168 Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji na poziomie 14 par (Przybycin i in. 2012; SDF – aktualizacja marzec 2022). W dogodnych siedliskach brodziec piskliwy jest lokalnie gatunkiem średnio licznym. Średnie zagęszczenie dla rzek Mazowsza wynosiło około 4–7 par/10 km rzeki. Maksymalne zagęszczenie w Polsce od 9 par/10 km na Wiśle, przez 6–16 par/10 km na rzekach Podkarpacia i Przedgórze Przemyskiego, do 35 par/10 km na środkowej Wiśle (Dombrowski i in. 1994, Sikora i in. 2007, Dombrowski i in. 2013, Elas i Meissner 2014). Brodziec piskliwy zamieszkuje nad rzekami o naturalnym korycie z przybrzeżnymi łachami i wyspami w nurcie, także obrzeża zbiorników wodnych i żwirownie (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). Obszar PLB220002 obfituje w miejsca odpowiednie do gniazdowania. Średnia wielkość rewiru gatunku wynosi około 200–300 m linii brzegowej. Ekspertyza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Sandr Brdy PLB220001 – kania ruda *Milvus milvus* i brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* (Weigle i in. 2021). W związku z powyższym założono utrzymanie właściwych (FV) warunków umożliwiających występowanie populacji i jej żerowisk: zachowanie nieuregulowanych brzegów rzek i zbiorników wodnych gdzie występują odsłonięte fragmenty mułu, piasku, żwiru lub kamieni, a jednocześnie płaty roślinności, o łącznej długości co najmniej 2800 m.

Dla gatunku A223 Włochatka *Aegolius funereus* (populacja osiadła) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 15 par (Przybycin i in. 2012; SDF – aktualizacja marzec 2022). Populacja lęgowa według dokumentacji do PZO jest szacowana jest na 18-29 par. Liczebność w SDF wynosi od 15 do 30 par. Liczebność gatunku jest stosunkowo wysoka, choć może być limitowana liczebnością i dostępnością nornikowatych, stanowiących główny pokarm włochatki. Powoduje to fluktuacje liczebności, które związane są ze zmienną liczebnością gryzoni. Występowanie uzależnione jest również od dostępności dziupli dzięcioła czarnego, które włochatka wykorzystuje. Siedliskiem gatunku są głównie większe lasy (o powierzchni przynajmniej 2 km²) z udziałem starszych drzewostanów. Obszar PLB220002 stanowi rozległy zwarty obszar leśny o dużym udziale drzewostanów odpowiednich do gniazdowania dzięcioła czarnego, w którego dziuplach gniazduje włochatka. Dzięcioł czarny kuje dziuple w drzewach dojrzałych (> 40 lat (Os), > 60 lat (Brz, Gb, Ol), > 80 lat (So, Św, Md, Dg, Kl, Jw., Ak, Lp), > 100 lat (Bk, Jd) bądź > 120 lat (Db, Js, Wz)). Suma powierzchni wydzieleń leśnych, w których gatunek dominujący znajduje się w wieku dojrzałym wynosi aktualnie – na podstawie analizy danych leśnej mapy numerycznej nadleśnictw Bytów i Leśny Dwór – 8985 ha. Całkowita powierzchnia lasów wynosi natomiast ok. 270 km². Ilość drzew dziuplastych jest na terenie PLB220002 jest duża i będzie się zwiększać z uwagi na aktualne zmiany w gospodarce Lasów Państwowych skutkujące zwiększaniem powierzchni starych drzewostanów. Przestrzenno-wiekowa struktura drzewostanów jest przy obecnie prowadzonej gospodarce leśnej dynamiczna. Wycinając część drzew (i w ich miejsce sadząc następne drzewa) jednocześnie pozostawia się sąsiednie płaty lasu - odpowiednie do gniazdowania włochatki. Tworzy się w ten sposób mozaikę drzewostanów w różnym wieku oraz polany, co może sprzyjać gatunkowi (poprzez zwiększenie liczby miejsc dogodnych do polowania i schronisk oraz zwiększenie i/lub urozmaicenie bazy pokarmowej). Powierzchnię wyznaczoną do zachowania ustalono na podstawie publikacji Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Zawadzka 2013) dla włochatki, gdzie dla utrzymania 1% populacji (co najmniej 15 par) w jednej ostoi, zakładając terytorium 150 ha, konieczne jest zachowanie min. 2200 ha siedlisk wymienionych w pkt 4 o kryteriach FV-1.

Dla gatunku A229 Zimorodek *Alcedo atthis* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 13 par z dopuszczeniem fluktuacji typowej dla gatunku (Przybycin i in. 2012; SDF – aktualizacja marzec 2022). Według dokumentacji i SDF populacja lęgowa szacowana jest na 13-15 par. Typowe dla zimorodka są silne fluktuacje liczebności. Mimo to jego liczebność w roku 2013 (min. 13 par; Przybycin i in.

2013) była w przybliżeniu taka sama jak w roku 2007 (13-15 par; Jermaczek i in. 2008), a także na początku lat 90. XX wieku (11-15 par; Gromadzki i in. 1994). Przebiegające przez obszar PLB220002 liczne ciek wodne, a także część zbiorników wodnych obfitują w urwiste brzegi odpowiednie do gniazdowania zimorodka. Brzegi rzek i jezior są w dużej mierze zadrzewione i/lub zakrzewione, dzięki czemu istnieje bardzo wiele czatowni zimorodka. Zagęszczenia podawane z północnej części Polski wynosiły od 5 par/100 km² krajobrazu. Średnio można przyjąć, że terytorium jednej pary zajmuje ok. 1–2 km biegu rzeki/linii brzegowej wód stojących w optymalnych warunkach siedliskowych i min. 2–3 km w warunkach suboptymalnych. Założono zatem utrzymanie właściwego stanu zachowania siedlisk gatunku na długości co najmniej 30 km linii brzegowej cieków o charakterze naturalnym lub zbiorników, ze skarpami o wysokości co najmniej 1,5 m ponad średni stan wody wczesnoletniej, z zadrzewionymi brzegami na długości co najmniej 80 % odcinków. Przede wszystkim: Słupia pomiędzy Soszycą i Gołębią Górą, Słupia pomiędzy Gołębią Górą i Jez. Głębokim, Słupia od Gałęźni Małej do Jez. Konradowo, Słupia pomiędzy Jez. Krzynia i Łysomiczkami, Słupia pomiędzy Łysomiczkami i drogą Lubuń-Kwakowo, Kamienica, Skotawa Długość linii brzegowej do utrzymania oszacowano w oparciu o średnią wykorzystywaną przez jedną parę.

Dla gatunku A215 Puchacz *Bubo bubo* (populacja osiadła) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 4 par (zgodnie z dok. PZO, Przybycin i in. 2012; SDF - aktualizacja marzec 2022). Populacja lęgowa według dokumentacji i SDF szacowana jest na 4-5 par. W obszarze Natura 2000 Dolina Słupi gniazduje 4-5 par puchacza. Daje to zagęszczenie 1,1-1,3 pary/100 km². Odpowiada to maksymalnym zagęszczeniom tego gatunku podawanym dla wielkoobszarowych powierzchni w Polsce (osiągającym 1-2 pary/100 km² – p. Mikusek 2005b). Aktualna liczebność puchacza w Dolinie Słupi jest najprawdopodobniej maksymalną (lub bliską maksymalnej) liczebnością, jaką gatunek ten może osiągnąć na tym terenie. Siedliskiem gatunku są głównie drzewostany sąsiadujące z terenami otwartymi. Obszar PLB220002 stanowi rozległy zwarty obszar leśny. Występuje tu wiele śródleśnych zbiorników wodnych, rzek i polan stanowiących dogodne żerowiska tego gatunku. Założono utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk lęgowych poprzez pozostawianie wykrotów i przewróconych drzew w miejscach gniazdowania lub regularnego przebywania puchacza (strefach i miejscach określonych na podstawie prowadzonych przez RDOŚ badań lub zgłoszeń innych podmiotów zweryfikowanych przez RDOŚ) nie stanowiących zagrożenia dla bezpieczeństwa osób i mienia oraz w ilości nie stwarzającej zagrożenia trwałości lasu na skutek nadmiernego rozwoju szkodników wtórnych w litych świerczynach oraz w drzewostanach z udziałem świerka powyżej 50%. Założono także utrzymanie powierzchni 10 km² potencjalnych siedlisk lęgowych gatunku tj. olsy i łęgi w wieku powyżej 70 lat z licznymi kępami oraz wysepkami, prześwietlone bory na terenach pagórkowatych, rozległe, częściowo zalesione torfowiska, stare drzewostany borowe lub mieszane z gniazdami ptaków szponiastych lub bociana czarnego, położone zawsze w pobliżu terenów otwartych.

Dla gatunku A067 Gągoł *Bucephala clangula* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 15 par (zgodnie z SDF, aktualizacja marzec 2022). W SDF liczebność gatunku określono na 15-20 par, badania z 2007r. (Jermaczek i in. 2008): 8-27 par, inwentaryzacja uzupełniająca (Przybycin i in. 2013): 68 par stwierdzono oraz szacowania z niekontrolowanych zbiorników i odcinków rzek (26 par). W zarządzeniu przyjęto 15 par. Zdaniem tutejszego organu wykonawcy dokumentacji PZO zbyt pochopnie zaproponowali takie zmiany opierając się na jednej kontroli terenowej i traktując jako przedstawicieli pary także przebywające pojedynczo samce i samice. Dla gatunków tych w zarządzeniu PZO zaplanowano monitoring, na podstawie którego będzie można stwierdzić, czy liczebności wskazane w SDF należy zmodyfikować. Gatunek ten zdecydowanie preferuje gniazdowanie możliwie jak najbliżej wody, jednak miejsca gniazdowania mogą znajdować się w odległości od kilkuset metrów do kilku kilometrów od najbliższego zbiornika lub ciek. Dodatkowo na rzekach oraz na jeziorach przepływowych samice z młodymi mogą w poszukiwaniu optymalnych i bezpiecznych żerowisk przemieszczać się z lęgiem na odległość wielu kilometrów od miejsca gniazdowania, nierzadko np. na inne jeziora (Géroutet 1985, Blümel i Krause 1990, Kalbe 1990, Mallory i in. 1994, Marquiss i Duncan 1994a, b, Pöysa i in. 1997).

Znaczna podaż optymalnych miejsc gniazdowych na niewielkim obszarze (np. w efekcie masowego stosowania budek lęgowych), w miejscach, gdzie są optymalne warunki pokarmowe, może prowadzić do skupiskowego rozmieszczenia populacji lęgowej. W siedliskach takich koncentracje mogą liczyć nawet do kilkudziesięciu samic na jednym zbiorniku czy niewielkim odcinku rzeki. Stąd rejestrowane zagęszczenia bywają bardzo zmienne, a maksymalne odnotowane w kraju wartości w przypadku nurogęsi osiągały do 3 par/1 km ciekłu (Kajtoch i in. 2010, 2014) i do 4 par/km linii brzegowej jeziora, a w przypadku gągoła do 1,5 pary/1 km linii brzegowej jeziora (Mohr 2001). Założono utrzymanie właściwych (FV) warunków umożliwiających występowanie populacji i jej żerowisk: sąsiadujące ze starszymi drzewostanami zbiorniki (zwłaszcza o brzegach przynajmniej częściowo pozbawionych szerokiego pasa szuwaru) i cieki: (Słupia na odcinku 2-23 km, 30-35 km, 59-60 km, Słupia pomiędzy Jez. Krzynia i Łysomiczkami, Słupia pomiędzy Łysomiczkami i drogą Lubuń-Kwakowo oraz zbiorniki o powierzchni od 17 ha wzwyż) na łącznej powierzchni około 500 ha. W przypadku powierzchni przyjęto ogólne szacunki na podstawie dostępnych danych literaturowych, które są niewystarczające do szczegółowych szacunków przyjętych na potrzeby sformułowania celów.

Dla gatunku A122 Derkacz *Crex crex* (populacja lęgowa) założono cel w następującym brzmieniu: „Weryfikacja występowania gatunku w obszarze.” Populacja lęgowa w obszarze Dolina Słupi szacowana jest na 15-60 par. Stanowi to 0,03-0,2 % polskiej populacji lęgowej tego gatunku (p. Wilk i in. 2010). SDF (marzec 2022) wskazuje, że derkacz jest przedmiotem ochrony w obszarze. Powtórna analiza danych dotyczących derkacza w związku z uwagami zgłoszonymi przez GDOŚ w 2016 r. i w 2019 r. wykazała, że gatunku tego nie można traktować jako przedmiotu ochrony. Dotychczas RDOŚ w Gdańsku zakładał, że derkacz jest gatunkiem zagrożonym w skali globalnej i stosował do niego zapisy § 6 pkt. 1 lit e rozporządzenia Ministra Środowiska dotyczącego m.in. kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do wyznaczenia jako obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Jednak ww. założenie okazało się błędne, gdyż z informacji dostępnych na stronie <https://www.iucnredlist.org/> wynika, że gatunkowi temu nadano kategorie zagrożenia LC (least concern), tj. najmniejszej troski, a więc derkacza nie można traktować jako gatunku zagrożonego globalnie. Gatunek ten nie spełnia również pozostałych kryteriów wymienionych w ww. rozporządzeniu. Należy zaktualizować SDF w tym zakresie.

Dla gatunku A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji gatunku na poziomie co najmniej 2 pary (zgodnie z SDF, aktualizacja marzec 2022). Przyjęto Utrzymanie obecności siedlisk we właściwym stanie (FV) umożliwiających występowanie gatunku w obszarze, w postaci zbiorników o powierzchni co najmniej około 10ha, z bogatą roślinnością wynurzoną i podwodną, położonych w otoczeniu lasów lub zakrzaczeń.

Dla gatunku A217 Sóweczka *Glaucidium passerinum* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji gatunku na poziomie co najmniej 2 par (zgodnie z SDF, aktualizacja marzec 2022). Siedliskiem gatunku są lasy (o powierzchni przynajmniej 1 km²) z udziałem świerka. Obszar PLB220002 stanowi rozległy zwarty obszar leśny, składający się z drzewostanów iglastych (ze znacznym udziałem świerka), mieszanych i liściastych. Duży jest tu udział drzewostanów odpowiednich do gniazdowania dzięcioła dużego, w którego dziuplach sóweczka najczęściej gniazduje. Dzięcioł duży kuje dziuple w drzewach dojrzałych (> 40 lat (Os), > 60 lat (Brz, Gb, Ol), > 80 lat (So, Św, Md, Dg, Kl, Jw., Ak, Lp), > 100 lat (Bk, Jd) bądź > 120 lat (Db, Js, Wz)). Suma powierzchni wydzieleni leśnych, w których gatunek dominujący znajduje się w wieku dojrzałym wynosi aktualnie – na podstawie analizy danych leśnej mapy numerycznej nadleśnictw Bytów i Leśny Dwór – 8985 ha. Całkowita powierzchnia lasów wynosi ok. 270 km². Ilość drzew dziuplastych jest na terenie PLB220002 duża i będzie się zwiększać z uwagi na aktualne zmiany w gospodarce Lasów Państwowych skutkujące zwiększaniem powierzchni starych drzewostanów. Aktualna gospodarka leśna nie przewiduje zmniejszenia powierzchni drzewostanów świerkowych. Gospodarka leśna określona w PUL nadleśnictw Bytów i Leśny Dwór, a także w „Zasadach hodowli lasu”, sprzyja temu gatunkowi. Wydzielenia te tworzą bardzo wiele płatów drzewostanów świerkowych rozmieszczonych na całym omawianym obszarze. Świerk rozpowszechniony jest także w pozostałych drzewostanach (stanowiąc w nich częstą domieszkę). Pozwala to na stosunkowo liczne

występowanie sóweczki, której siedliskiem lęgowym są zarówno drzewostany, w których świerk jest gatunkiem dominującym, jak i te, w których stanowi domieszczę (trzeba tu wspomnieć, że terytoria lęgowe sóweczki mają ok. 100 ha – Mikusek 2005c). Przyjęto zatem utrzymanie właściwego (FV) stanu siedlisk lęgowych i żerowisk dla sóweczki tj. starsze drzewostany (>80 lat) z dużym udziałem świerka na powierzchni minimum 200 ha.

Dla gatunku A127 Żuraw *Grus grus* (populacja przelotna) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 600 osobników (zgodnie z SDF, aktualizacja marzec 2022).

Populacja migrująca według dokumentacji do PZO i SDF szacowana jest na 600 – 1310 osobników. Stwierdzone noclegowiska znajdowały się na płycznach zbiornika wodnego, rozlewiskach i podmokłych łąkach. W 2011 na obszarze PLB220002 „Dolina Słupi” stwierdzono 4 noclegowiska żurawia: Gałęźnia Mała, Unichowo, Zajączkowo, Brzezinka (dane uzyskane z Parku Krajobrazowego Dolina Słupi). Aktualna wielkość siedlisk jest wystarczająco duża i ich jakość odpowiednia dla długoterminowego przetrwania noclegowisk gatunku – płycizny Jez. Konradowo, zabagnienia/rozlewiska na południowy-zachód od Unichowa, podmokłe łąki w dolinie Słupi, a także okresowo występujące rozlewiska na polach uprawnych (np. k. Brzezinek) stanowią odpowiednie miejsca do nocowania żurawia.

Dla gatunku A075 Bielik *Haliaeetus albicilla* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 3 par (zgodnie z SDF, aktualizacja marzec 2022). Populacja lęgowa w obszarze Dolina Słupi według dokumentacji i SDF szacowana jest na 3-5 par.

W okolicach obfitujących w ryby i ptaki wodne terytoria bielika w sezonie lęgowym mają wielkość 19–115 km², przeciętnie 60 km² (Struwe-Juhl 2003 za: Mizera 2009). W obszarze Dolina Słupi (zajmującym 375 km²) występuje 3-5 par bielika, znane są 3 miejsca lęgowe. Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej wielkości terytoriów bielika można stwierdzić, że aktualna liczebność w obszarze Natura 2000 Dolina Słupi jest najprawdopodobniej maksymalną (lub bliską maksymalnej) liczebnością, jaką gatunek ten może osiągnąć na tym terenie i odpowiada warunkom żerowiskowym. Ilość drzew odpowiednich do założenia gniazda przez bielika jest bardzo duża i będzie się zwiększać z uwagi na aktualne zmiany w gospodarce Lasów Państwowych skutkujące zwiększaniem powierzchni starych drzewostanów. Lasy sąsiadują z bardzo licznymi zbiornikami wodnymi, a także z rzekami, polami uprawnymi i łąkami, stanowiącymi dogodne żerowiska tego gatunku. Stan FV-1 (właściwy) — przypadający na 1 terytorium to trudno dostępny dla człowieka drzewostan w wieku co najmniej 140 lat (sosna, buk) lub 80–100 lat (olsza) o powierzchni co najmniej 100 ha (bory mieszane, buczyny, łągi lub olsy), zróżnicowany wiekowo i przestrzennie; obecność w promieniu do 5 km od zajętego gniazda rozległych terenów otwartych: zbiorników wodnych, dolin rzecznych i wilgotnych łąk, bez zakłóconej przestrzeni powietrznej wiatrakami i liniami energetycznymi wysokiego napięcia (Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Zawadzka 2013)). Założono zatem utrzymanie właściwych (FV) warunków umożliwiających występowanie populacji i jej żerowisk: głównie starsze drzewostany (wiek >80 lat) sosnowo olszowe, zróżnicowane wiekowo i przestrzennie, z występującymi w promieniu 5 km terenami otwartymi, zbiornikami wodnymi, dolinami rzecznych, wilgotnymi łąkami, zwłaszcza sąsiadujące ze zbiornikami i ciekami wodnymi na powierzchni co najmniej 6000 ha. Powierzchnię oszacowano w oparciu o potencjalną liczebność par i minimalne terytorium wykorzystywane przez gatunek, tj. 3 pary razy 20 km². Bielik jest gatunkiem terytorialnym, a wielkość terytoriów zależy od zasobności siedliska w odpowiedni pokarm i może wynosić od 20 do ponad 400 km².

Dla gatunku A070 Nurogęś *Mergus merganser* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 15 par (zgodnie z SDF, aktualizacja marzec 2022). Podano maksymalną liczbę z SDF. Zgodnie z badaniami: (Jermaczek i in. 2008): stwierdzono 50-60 par, inwentaryzacja uzupełniająca (Przybycin i in. 2013): 21 par stwierdzono + szacowania z niekontrolowanych zbiorników i odcinków rzek (4 pary), łącznie 25 par. W zarządzeniu przyjęto 15 par. Nurogęś jest gatunkiem dwuśrodowiskowym: gniazduje w dziuplach lub norach oraz budkach lęgowych, żeruje na rzekach, jeziorach i innych zbiornikach wodnych, zazwyczaj otoczonych

lasem. Obszar PLB220002 stanowi rozległy zwarty obszar leśny. Lasy sąsiadują z bardzo licznymi rzekami i zbiornikami wodnymi. Ilość drzew dziuplastych jest duża i będzie się zwiększać z uwagi na aktualne zmiany w gospodarce Lasów Państwowych skutkujące zwiększaniem powierzchni starych drzewostanów. Gatunek ten zdecydowanie preferuje gniazdowanie możliwie jak najbliżej wody, jednak miejsca gniazdowania mogą znajdować się w odległości od kilkuset metrów do kilku kilometrów od najbliższego zbiornika lub ciek. Dodatkowo na rzekach oraz na jeziorach przepływowych samice z młodymi mogą w poszukiwaniu optymalnych i bezpiecznych żerowisk przemieszczać się z lęgiem na odległość wielu kilometrów od miejsca gniazdowania, nierzadko np. na inne jeziora (Géroudet 1985, Blümel i Krause 1990, Kalbe 1990, Mallory i in. 1994, Marquiss i Duncan 1994a, b, Pöysä i in. 1997).

Znaczna podaż optymalnych miejsc gniazdowych na niewielkim obszarze (np. w efekcie masowego stosowania budek lęgowych), w miejscach, gdzie są optymalne warunki pokarmowe, może prowadzić do skupiskowego rozmieszczenia populacji lęgowej. W siedliskach takich koncentracje mogą liczyć nawet do kilkudziesięciu samic na jednym zbiorniku czy niewielkim odcinku rzeki. Stąd rejestrowane zagęszczenia bywają bardzo zmienne, a maksymalne odnotowane w kraju wartości w przypadku nurogęsi osiągały do 3 par/1 km ciek (Kajtoch i in. 2010, 2014) i do 4 par/km linii brzegowej jeziora, a w przypadku gągoła do 1,5 pary/1 km linii brzegowej jeziora (Mohr 2001). Założono utrzymanie właściwych (FV) warunków umożliwiających występowanie populacji i jej żerowisk: sąsiadujące ze starszymi drzewostanami zbiorniki (zwłaszcza o brzegach przynajmniej częściowo pozbawionych szerokiego pasa szuwaru) i cieki (Słupia na odcinkach 2-3 km, 9-15 km, Słupia pomiędzy Gołębią Górą i Jez. Głębokim, Słupia od Gałęźni Małej do Jez. Konradowo, Słupia pomiędzy Jez. Krzynia i Łysomiczkami, Słupia pomiędzy Łysomiczkami i drogą Lubuń-Kwakowo, Kamienica) na łącznej powierzchni około 500 ha. W przypadku powierzchni przyjęto ogólne szacunki na podstawie dostępnych danych literaturowych, które są niewystarczające do szczegółowych szacunków przyjętych na potrzeby sformułowania celów.

Dla gatunku A074 Kania ruda *Milvus milvus* (populacja lęgowa) założono utrzymanie populacji na poziomie co najmniej 3 par (zgodnie z SDF, aktualizacja marzec 2022). Według dokumentacji do PZO i SDF w obszarze gniazduje 3-8 par kani rudej. Obszar PLB220002 obfituje w miejsca odpowiednie do gniazdowania kani rudej - znajduje się tutaj wiele lasów i zadrzewień. Aktualna gospodarka leśna sprzyja gatunkowi. Lasy i zadrzewienia (w tym drzewostany dojrzałe) sąsiadują z terenami otwartymi, takimi jak pola uprawne, łąki i zbiorniki wodne, stanowiącymi dogodne żerowiska tego gatunku. Za siedliska optymalne uznano płaty drzewostanów w wieku >80 lat graniczące z siedliskami otwartymi (pola, łąki, mokradła, wody) lub drzewostany w takim wieku położone nie dalej niż 100 m od siedlisk otwartych (ocena własna, Zawadzka 2013). Pojedynczy płat drzewostanu powinien mieć powierzchnie minimum 0,5ha, a łączna wielkość takich drzewostanów przypadająca na jeden rewir powinna wynosić 20 ha. Właściwe parametry oceny stanu siedliska to FV – obecność w obszarze, co najmniej 20 płatów drzewostanów o powierzchni >0,5 ha w wieku >80 lat graniczących z terenami otwartymi o małej antropopresji (pola uprawne, łąki, nieużytki). Odległość pomiędzy płatami powinna wynosić minimum 2 km. Udział terenów otwartych w obszarze powinien wynosić minimum 120 km² (przy założeniu, że średniej wielkości rewir łowiecki to ok. 30 km² oraz że co najmniej połowa jego powierzchni powinna znajdować się w granicach obszaru Natura 2000) (Ekspertyza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000 Wielki Sandr Brdy PLB220001 – kania ruda *Milvus milvus* i brodziec piskliwy *Acctitis hypoleucos* (Weigle i in. 2021)). Przyjęto zatem utrzymanie właściwego (FV) stanu zachowania siedlisk gatunku na powierzchni co najmniej 60 ha, w postaci płatów drzewostanu sosnowego, mieszanego lub liściastego (wielkość jednego płata 0,5 ha, 20 ha na jeden rewir) w wieku co najmniej 80 lat, graniczącego z siedliskami otwartymi (pola, łąki, mokradła, wody).

Po opracowaniu wyżej opisanych zmian zapisów w obowiązującym PZO, zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu zmiany PZO. Niemniej jednak mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo uczestników zrezygnowano ze spotkań stacjonarnych z Zespołem Lokalnej Współpracy, na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (...) (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842 ze zm.). Projekt zmiany zarządzenia wysłano do Zespołu Lokalnej Współpracy elektronicznie. W ramach współpracy czynny udział wzięło Nadleśnictwo Leśny Dwór. Zgłoszone uwagi uwzględniono w treści projektu.

Informacje o zamiarze przystąpienia do zmiany planu zadań ochronnych zamieszczono w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku nr RDOŚ-Gd-WOC.6320.20.2021.AP.1 z dnia 15.11.2021 r. na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, przesłano do Starostwa Powiatowego w Bytowie, Starostwa Powiatowego w Słupsku, Urzędu Gminy Kobylnica, Urzędu Miejskiego w Bytowie, Urzędu Gminy Kołczygłowy, Urzędu Gminy Dębica Kaszubska, Urzędu Gminy Borzytuchom, Urzędu Gminy Trzebielino, Urzędu Gminy Parchowo, Urzędu Gminy Słupsk, Urzędu Gminy Czarna Dąbrówka z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń oraz ogłoszono w prasie (Obwieszczenie RDOŚ-Gd-WOC.6320.9.2021.AL.1 z dnia 15.11.2021 r.) Gazeta Wyborcza 23.11.2021 r.

Projekt zmiany zarządzenia udostępniono publicznie, zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029) dalej ustawa OOS. Udział społeczny został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem zmiany PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku nr RDOŚ-Gd-WOC.6320.20.2021.MB.3 z dnia 9 czerwca 2022 r. na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, przesłano do Starostwa Powiatowego w Bytowie, Starostwa Powiatowego w Słupsku, Urzędu Gminy Kobylnica, Urzędu Miejskiego w Bytowie, Urzędu Gminy Kołczygłowy, Urzędu Gminy Dębica Kaszubska, Urzędu Gminy Borzytuchom, Urzędu Gminy Trzebielino, Urzędu Gminy Parchowo, Urzędu Gminy Słupsk, Urzędu Gminy Czarna Dąbrówka z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń oraz ogłoszono w prasie (Obwieszczenie nr RDOŚ-Gd-WOC.6320.8.2022.MB.1 z dnia 09.06.2022 r.) Gazeta Wyborcza z dnia 28 czerwca 2022 r.

W tym czasie wpłynęły następujące uwagi:

Pan Ludwik Megier

Uwagami/wnioskiem z dnia 12.07.2022 r. do projektu zgłosił uwagi następującej treści:

„W załączniku do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia ... zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002, w tabeli zatytułowanej „Cele działań ochronnych” pod lp. 9 wpisano w punkcie 1 utrzymanie populacji gatunku żuraw na poziomie co najmniej 600 osobników. Ilość robi niesamowite wrażenie. Szczególnie w zestawieniu z pozostałymi gatunkami ptaków objętych ochroną, których ilości osiągają max. 15 par. Nasuwa się pytanie. Czy rzeczywiście przy tak ogromnej liczebności żurawia istnieje potrzeba obejmowania jego tak szczególną ochroną. Gwałtowny wzrost jego populacji w ostatnich latach jest przyczyną wyrządzenia poważnych strat w uprawach rolnych. Również ja doświadczam tych strat każdego roku, na niewielkim, co prawda polu, o powierzchni ponad 0,5 ha. Zasiana wiosną pszenica, podczas wschodów była notorycznie rozdrapywana pazurami. Nie zjedzą jej zbyt wiele, jednak zniszczenie już skielkowanego ziarna jest nie do odtworzenia. W maju posadziłem trochę ziemniaków ok. 0,10 ha. I się zaczęło. Gdy pojawiają się na powierzchni kielki, dziobami chwytając je wyciągają bulwy. Trochę je podziobią i wyciągają następne. Moje zdenerwowanie i frustracja są ogromne. Zastanawiam się czy tak może być. Pozostaję bezsilny w walce nierównej z ptakami, które niszczą moje pielęgnowane często ręcznie uprawy. Na moim przykładzie staram się przedstawić, tu u źródła, jak wygląda bytowanie, w tym żerowanie żurawi na naszym terenie. U nas w Jutrzence, tych pól jest niewiele. Z obserwacji wiem, że jest na nich około 10 par. Jest ich tak dużo, że dla niektórych brakuje miejsca, osobniki nie łączą się

w pary. Tworzą one odrębne stada w liczbie 5-7 sztuk. Natomiast odległość gniazdujących par w linii prostej często nie przekracza 500 m. Czy powinniśmy przejść nad tym problemem, nie zauważając go? Przecież prawdziwi rolnicy (zawodowi) wręcz te ptaki zniechęcili, przez fakt wyrządzania szkód. Czy ktoś z Państwa zastanawiał się nad tym, gdzie podziały się nasze bociany. Widzę, że jest ich coraz mniej. Spotykałem też bociany czarne. Co prawda w otulinie Parku, w rejonie obrębu Chotkowo- Modrzejewo. Jednak od kilku lat gniazda są puste (a zaszczycił ich modrzew, buk, dąb). Może żuraw swoim nadmiarem, tak opanował środowisko, że brakuje miejsca dla bocianów (białego i czarnego). Może powinniście Państwo zlecić pod tym kątem jakieś badania. Wiem, że ograniczanie, czy redukcja jakiejś populacji jest trudna, czasem drastyczna. Trzeba jednak brać pod uwagę fakt, że duże zagęszczenie żurawia może doprowadzić do wzrostu chorób zakaźnych i unicestwienia wielu gatunków ptaków.

Uważam, że plan zadań ochronnych powinien zawierać rozwiązania zmierzające w kierunku zmniejszania populacji żurawia, co będzie wiązało się ze wzrostem jego atrakcyjności, zmniejszeniem strat w rolnictwie oraz rozwojem populacji innych „konkurencyjnych” gatunków ptaków.”

Uwaga nieuwzględniona.

Zgodnie z § 3 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.) ustala się cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, umożliwiające monitoring i weryfikację ich osiągnięcia, z uwzględnieniem: a) konieczności utrzymania właściwego stanu ochrony, likwidacji, ograniczenia istniejących lub potencjalnych zagrożeń dla przedmiotu ochrony lub zapobieżenia im - jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako właściwy, b) potrzeby osiągnięcia właściwego stanu ochrony, konieczności likwidacji, ograniczenia istniejących lub potencjalnych zagrożeń odpowiedzialnych za niewłaściwy stan ochrony przedmiotu ochrony lub zapobieżeniu im - jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w obszarze został oceniony jako niezadowalający lub zły, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Według załącznika do ww. rozporządzenia stan właściwy ochrony gatunku w odniesieniu do populacji jest określony jako: „Liczebność jest stabilna w dłuższym okresie (mogą występować naturalne fluktuacje) oraz populacja wykorzystuje potencjalne możliwości obszaru, oraz struktura wiekowa, rozrodczość i śmiertelność prawdopodobnie nie odbiegają od normy”. Uwaga Pana Megiera sugerująca zmniejszenie populacji żurawia jest niezgodna z zachowaniem bądź dążeniem do stanu właściwego i nie może być uwzględniona. Ponadto, kluczowy jest typ populacji stanowiący przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Słupi PLB220002. Przedmiotem ochrony w obszarze jest populacja przelotna, nie lęgowa – a złożona uwaga dotyczy okresu lęgowego żurawia.

Nadleśnictwo Bytów

Pismem znak ZG2.7210.5.2022.WK z dnia 13.07.2022 r. nie wniesiono uwag do proponowanych zmian.

Gmina Czarna Dąbrówka

Pismem nr GKO.6120.2.2022.IN z dnia 14.07.2022 r. Wójt Gminy Czarna Dąbrówka złożył wniosek o przedłużenie terminu: „Na podstawie art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 916), art. 39 ust 1 pkt. 4) w związku z art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U z 2022r. poz. 1029 ze zm.), Wójt Gminy Czarna Dąbrówka zwraca się z prośbą o wydłużenie terminu na wnoszenie uwag i wniosków do projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Słupi

PLB220002, z dnia 19 lipca 2022r., do dnia 28 lipca 2022r. Wniosek o przedłużenie terminu jest podyktowany koniecznością zapoznania się z obszernym materiałem stanowiącym załączniki do ww. projektu zmiany zarządzenia, a który otrzymaliśmy w dniu dzisiejszym tj.: w dniu 14 lipca 2022r.”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku pismem znak RDOŚ-Gd WOC.6320.20.2021.MB.6 z dnia 19.07.2022 r. nie wydłużył terminu udziału społecznego, jednakże zadeklarował się rozważyć uwagi i wnioski Gminy Czarna Dąbrówka, które wpłyną do RDOŚ w Gdańsku w terminie do 28 lipca 2022 r. poza procedurą udziału społecznego. W ww. terminie nie wpłynęły uwagi z Gminy Czarna Dąbrówka.

Nadleśnictwo Leśny Dwór

Pismem znak ZG.7210.2.2022 z dnia 19.07.2022 r. nie wniesiono uwag do proponowanych zmian.

Ponadto, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029) projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych ekoportal.gov.pl (pod numerem karty 269/2022)

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135 z późn. zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem nr PN-I.0041.29.2022.EZ z dnia 24.08.2022 r.